

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Joachim Langens Verbesserte und Erleichterte
Lateinische Grammatica mit einem Paradigmatischen und
Dialogischen Tirocinio**

Lange, Joachim

Halle, 1755

VD18 12464023

Decvria Decima De Rebus Coenam Insequentibus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18565

hoc ad cœnam? C. Permultum: omnis enim cœna con-
 dienda est aliqua lectionum repetitione. P. Didici ex coniu-
 gatione prima *presens, imperfectum, perfectum, plusquam-*
perfectum et futurum. C. Videris mihi simul philosophari,
 Polycarpe. P. Egone? vix credo. C. Sin minus, me au-
 di philosophantem. P. En ausculto arrectis auribus atten-
 taque mente. C. Omne *presens* in hac vita est *imperfectum*,
 nonne? P. Nondum satis percipio mentem tuam: sed per-
 ge philosophari. C. Omne *perfectum* et *plusquamperfectum*
 est *futurum*: scilicet in vita æterna. P. Nunc te intelligo,
 philosophe. C. Quæ quum ita sint: *presentibus*, quæ *im-*
perfecta sunt, ita vtamur, vt frui possimus *perfectis* et *plus-*
quamperfectis, certo *futuris*.

X. De mensa secunda seu bellariis.

P. Surgamus, Christiane: et adstemus mensæ mox cibos
 seposituri. C. Exspecta parumper, mi Polycarpe: nam video
 in proximo conclavi instrui patinam vuis, pomis et nucibus.
 P. Sed non pro nobis. C. Quidni? noui animum matris,
 quæ nobis raro aliquid negare solet. P. Ergo roga illam de-
 misse. C. Exspectandum erit adhuc paulisper, donec appo-
 situm fuerit egregium illud ferculum.

DECURIA DECIMA DE REBUS COENAM INSEQVENTIBVS.

PAEDAGOGVS et DISCIPVLVS TIMOTHEVS.

I. Decantione.

P. Porrige mihi librum cantionum, Timothee. T. Quem
 in usum? P. Vt canamus: solemus enim precibus, qui-
 bus

bus Deo gratias agimus pro cœna, addere vnam atque alteram cantionem. T. Ego nondum possum canere. P. Discendum est, quod nescimus. Ipsi etiam angeli suo exemplo nobis musicam commendarunt. T. Quando et quomodo? P. Nonne audiisti angelicam illam cantilenam; *gloria in excelsis Deo!* T. Probe noui: et operam dabo musicæ, quia tanta eius est præstantia,

II. De lectione sacri codicis.

P. Vbi substitimus heri in lectione scripturæ sacræ? T. In fine capitis quarti sancti euangelistæ Ioannis. P. Vix crederam, te notasse caput. T. Non solum illud notavi: sed etiam plurima, quæ circa illud monuisti, adhuc memini. P. Pergemus nunc ad caput sequens legendum cum epitome præmisfa. T. Totumne legam? P. Omnino: et quidem voce clara, tarda atque distincta; mente vero attenta ac pia.

III. De ambulatione.

P. Tempus est eundi cubitum, Timothee. T. Vix audita est hora octaua. P. Erras, mox audietur nona. T. Permitte quæso, vt vsque ad nonam hic maneam apud matrem. P. Vt discursare possis: noui enim morem tuum petulantem. T. Absit a me omnis petulantia. Tantum meabo paullulum; memor sententiæ, quam nuper in schola discebamus. P. Cuius? P. *Post cœnam stabis, vel passus mille meabis.* P. Sufficere possunt ducenti.

IV. De repetitione.

P. Para te ad repetitionem, Timothee. T. Putabam eam hodie omisum iri. P. Numquam omittenda est: nam crebra repetitio est quasi anima studiorum. T. Nec eam detrectabo: non poterunt tamen omnia repeti. P. Neque hoc postulo: sufficiat recognouisse singula summatim. T. Non inuenies me imparatum. P. Id experiar.

V. Aliud eiusdem argu- menti.

P. Quid retinuisti e lectione sacra? T. Inter alia recorde e Matthæi capite tertio illa Ioannis baptistæ verba: *agite, inquentis, pœnitentiam; nam appropinquauit regnum cœlorum.* P. Quomodo interpretatus sum vocem *pœnitentiæ*? T. De mentis nostræ immutatione ac renouatione. P. Efficiat Deus, vt experiaris re ipsa, quod nuda tenes notitia. Quid e grammatica et aliis lectionibus obseruasti? T. Permulta, crede mihi. P. Non sum tam credulus, antequam probaueris diligentiam tuam. T. Eam tibi satis probabo.

VI. De precibus vespertinis.

P. Posthac repetamus plura: repetitioni succedant preces. T. Quales? num ex præscriptis formulis, an ex libero animi adfectu verbis citra præmeditationem conceptis seu prolatis? P. Vtinam orare posses modo posteriori, qui sæpe melior est priore. T. Rursus tentabo, sicut alias facere consueui. P. Consueuisti, quod non omnino approbo: non enim consuetudo, sed intimus animi adfectus nos ad preces impellere debet.

VII. De exuendis vestibus.

P. Sine mora exue vestes, Timothee. T. Exuam, vt præcipis: et quidem celeriter, vrgente somno. P. Esto autem simul memor dicti Paulini: *Exuite veterem hominem.* P. Sed quid est homo vetus? P. Homo vetus, vt sæpe audiuisti, est naturæ nostræ labes, a prima nostra origine attracta: hæc magis magisque exuenda est. T. Sed quomodo, in primis sub noctem? P. Ita, vt in conscientiæ examine exploremus præteriti diei acta, variaque nostra errata: et ea serio emendemus. T. Quomodo autem fit ea emendatio? P. Vera agnitione, demissa deprecatione, et serio proposito emendationis.

VIII. De

VIII. De lecto.

P. Confer te in lectum, tamquam ad letum. T. Quid significat letum? P. Mortem. T. Putasne me hac nocte moriturum esse? P. Non quidem hoc arbitror: fieri tamen potest, ut moriaris. T. Ego potius dormiam. P. Sed somnus est mortis imago. T. Fortasse respicis versiculum: *stulte, quid est somnus, gelida nisi mortis imago?* P. Hunc ipse respice, mortemque ac sepulcrum tuum meditare: sic non eris stultus, sed sapiens.

IX. De nocte.

P. Composuistine te ad somnum? T. Vtique me composui. P. Ergo obdormisce: mox exstinguetur candela. T. Sic atra nox me terrebit. P. Non habebimus noctem obscuram, sed sublustrem. T. Ego nihilo minus terreor. P. Cape somnum oculis; et timorem Dei, fiducia plenum, animo: sic nullus erit terror tenebrarum.

X. De custodia angelorum.

P. Quid te adhuc iactas in lecto, inquiete? T. Fortasse ducam totam hanc noctem insomnem. P. Qua de causa? T. Metus mihi adimit somnum. P. Quid metuis? T. Tenebras, immo mures et spectra. P. Omitte istum metum, nam vanus est: habes sanctos angelos custodes. T. Vbi sunt: eos non video. P. Nec possunt videri: tamen reuera adsunt, et pro nobis agunt excubias. T. Experiar, an capere possim somnum. P. Quiesce placide. T. Ego tibi quoque, carissime praeceptor, placidam noctem apprecor.

INDEX.

INDEX.

A. A Blatiui constructio 179 <i>cum prepositionibus</i> 105. 106. 119. 127- 179 <i>verbis copia et inopia</i> 187 <i>gerundiis</i> 196 <i>supinis</i> 197 Abundantia 29 Accentus 343. 372 Accusatiui constructio 167 <i>cum prepositionibus</i> 104. 106. 110. 125. 168 <i>verbo rogandi, docendi,</i> <i>monendi</i> 171 <i>verbo actiuo</i> 172 <i>particulis</i> 176 <i>infinitiuo</i> 177. 208 <i>gerundio</i> 194 <i>supino</i> 195 Actiuum genus 52 Adfinis, similis, proprius <i>cum</i> <i>genitiuo et datiuo</i> 148 Adiectiuum 4 Adiectiua pronomina 131 <i>copia et inopia</i> 147 Adiectiuorum terminationes 33 <i>comparatio</i> 35 <i>neutrius generis constru-</i> <i>ctio</i> 150 Aduerbia 98 <i>numeralia</i> 44 <i>copia et inopia</i> 157 <i>comparatiua</i> 191	Aio 90 Allceosis 213 Amo 56 Amplius 191 Analogia 344 Anastrophe 213 Anomala nominalia 27 <i>verbalia</i> 83 Antimeria 213 Aphæresis 362 Apocope 362 Appellationes carminum 359 Appositio 132. 141. 213 Archaismus 214 Articulus der, die, das 7 Audio 68 Aue 92 Ausim <i>ibid.</i> B. Belli et militiae 185 C. Cæsura 353 Calendarium romanum 369. 370 Cardinalia 39 Carminum genera 353 <i>appellationes</i> 359 Casus recti et obliqui 6. 7 Cedo 92 Cœpi 90, 91 Collectiuum nomen 149 Commune genus 5. 23 Comparatiui adiectiuorum 35 <i>constructio</i> 148. 149 Com-